

Nâng cao chất lượng giáo dục thể chất của sinh viên ở các trường đại học trong giai đoạn hiện nay

Nguyễn Văn Hải*

*Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Received: 22/4/2023; Accepted: 18/4/2023; Published: 25/04/2023

Abstract: Improving the quality of physical education of students at universities is of particular importance in training the young generation to develop comprehensively in virtue, mind, body and beauty, in order to meet the requirements of physical education. human resources in the process of industrialization and modernization of the country. However, at present, the quality of education is low, the educational effectiveness is not high, not meeting the current requirements; teachers are still lacking and weak in expertise, facilities are poor, curricula, teaching methods, and management are slow to innovate. region and around the world.... In the content of this article, the author focuses on assessing the current situation and offering some solutions to improve the quality of physical education of students in the current period.

Keywords: Educational management, physical education.

1. Đặt vấn đề

Giáo dục thể chất là bộ phận cơ bản của giáo dục trong nhà trường, bao gồm các giờ học thể dục thể thao bắt buộc và những hoạt động thể dục thể thao ngoài giờ học của sinh viên ở các trường đại học. Trong giai đoạn hiện nay, trước những biến động của nền giáo dục nói chung, những yếu tố điều kiện môi trường sống và đặc biệt là ảnh hưởng từ đại dịch Covid – 19 đã đặt ra yêu cầu đối với hoạt động giáo dục thể chất ở các trường đại học. Phát triển thể dục thể thao trường học có tầm quan trọng đặc biệt trong việc chuẩn bị cho thế hệ trẻ về sức khỏe thể chất và các phẩm chất đạo đức, tâm lý để họ có cuộc sống hạnh phúc và đáp ứng được các yêu cầu về nguồn nhân lực trong công cuộc công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước. Thời gian qua, được sự quan tâm chỉ đạo và đầu tư của Chính phủ và chính quyền các địa phương, sự cố gắng chung của các ngành Giáo dục và đào tạo và ngành thể dục thể thao, công tác giáo dục thể chất và thể thao trong các trường đại học đã có bước phát triển đáng khích lệ, góp phần tích cực vào thành tích chung trong sự nghiệp giáo dục và đào tạo, nâng cao thể trạng, tầm vóc của người Việt Nam.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng công tác giáo dục thể chất ở các trường đại học hiện nay

Chương trình môn học Giáo dục Thể chất nhằm cung cấp kiến thức, kỹ năng vận động cơ bản, hình thành thói quen luyện tập thể dục, thể thao để nâng cao sức khỏe, phát triển thể lực, tầm vóc, hoàn thiện nhân cách, nâng cao khả năng học tập, kỹ năng hoạt

động xã hội cho sinh viên với tinh thần, thái độ tích cực, góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện đào tạo đội ngũ cán bộ khoa học kỹ thuật, quản lý kinh tế và văn hóa xã hội; phát triển hài hòa về thể lực và tư duy, có thể chất cường tráng, đáp ứng yêu cầu xã hội. Thông qua các hoạt động Giáo dục Thể chất để thúc đẩy các phong trào thể dục, thể thao trong các trường đại học. Giáo dục thể chất đã góp phần tích cực của mình vào thắng lợi chung của sự nghiệp giáo dục, đã góp phần củng cố, nâng cao sức khỏe và xây dựng nếp sống mới của sinh viên trong nhà trường, đồng thời giúp sinh viên hiểu biết phương pháp khoa học để tiếp tục rèn luyện thân thể, xây dựng phong trào thể dục thể thao cơ sở.

Nghị quyết số 08/NQ-TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, tạo bước phát triển mạnh mẽ về TĐTT đến năm 2020 đã nhấn mạnh “Thực hiện tốt giáo dục thể chất theo chương trình nội khóa; phát triển mạnh các hoạt động thể thao của học sinh, sinh viên, bảo đảm mục tiêu phát triển thể lực toàn diện và kỹ năng vận động cơ bản của học sinh, sinh viên và góp phần đào tạo năng khiếu và tài năng thể thao”. Nhận thức rõ tầm quan trọng của công tác giáo dục thể chất và thể thao trường học Bộ Giáo dục và Đào tạo đã chỉ đạo các đơn vị, trường đại học thường xuyên đẩy mạnh công tác tuyên truyền, từ đó giúp cán bộ, giảng viên, học sinh, sinh viên nhận thức đúng đắn về vai trò, trách nhiệm trong việc phát triển giáo dục thể chất và thể thao trường học. Nhằm tạo điều kiện tốt để giảng dạy môn học, các trường đại học đã xây dựng kế hoạch phát triển cơ sở vật chất, thiết bị phục

vụ giáo dục thể chất và thể thao trường học. Đội ngũ giảng viên giáo dục thể chất hiện đã tăng cả về số lượng và chất lượng nhưng trước sự tăng nhanh về quy mô đào tạo thì đội ngũ này vẫn chưa thể đáp ứng yêu cầu thực tế và đã ảnh hưởng lớn đối với việc nâng cao chất lượng giảng dạy giáo dục thể chất. Việc triển khai thực hiện xây dựng, sử dụng cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ giáo dục thể chất được các ngành có liên quan kiểm tra, giám sát chặt chẽ. Hiện nay, các trường đại học đều có sân tập, sân chơi,... đáp ứng được nhu cầu dạy và học. Hình thành thói quen rèn luyện thân thể thường xuyên cho học sinh, sinh viên và một trong những nội dung là, khuyến khích động viên học sinh, sinh viên hàng ngày tự tập luyện ngoài giờ (ngoại khoá) các môn thể thao theo sở thích của từng cá nhân (điền kinh, thể dục, các môn bóng, cầu lông, đá cầu, cờ, võ,...). Trên thực tế, các trường đại học đều xác định sinh viên là trọng tâm của quá trình đào tạo; nhiệm vụ của toàn bộ hoạt động giáo dục đào tạo trong nhà trường là hướng tới và tạo điều kiện tốt nhất để sinh viên phát huy tính tự chủ trong học tập và rèn luyện. Nhằm tăng cường công tác giáo dục đạo đức, nhân cách cho sinh viên, tổ chức tốt các hoạt động ngoại khoá, văn hoá văn nghệ, thể dục thể thao thu hút sinh viên vào các hoạt động lành mạnh. Tuy nhiên, sinh viên dành thời gian cho việc học chuyên ngành, rất ít thời gian dành cho hoạt động thể dục thể thao. Quỹ thời gian dành cho giờ học giáo dục thể chất ở các trường đại học vẫn còn ít so với nội dung phải giảng dạy nên chất lượng học tập của sinh viên nhìn chung chưa cao. Nhận thức của sinh viên về học tập nội dung giáo dục thể chất còn bị xem nhẹ hơn học tập các nội dung khác... Phương pháp dạy học và hình thức tổ chức lớp học giáo dục thể chất của giáo viên hiện vẫn còn đơn điệu, rập khuôn, máy móc... chưa sử dụng hợp lý cơ sở vật chất hay phương tiện dạy học và chưa phát huy được tính tích cực, chủ động, sáng tạo của sinh viên. Một số trường còn xem nhẹ việc thực hiện chương trình môn học Giáo dục thể chất, triển khai chương trình giáo dục thể chất hình thức, kém hiệu quả. Hoạt động thể thao trường học hướng dẫn nội dung còn nghèo nàn, hình thức hoạt động đơn điệu, chưa thu hút được đông đảo lực lượng sinh viên tham gia tập luyện thể dục, thể thao. Nguồn lực đầu tư cho công tác giáo dục thể chất và thể thao trường học chưa đáp ứng yêu cầu.

Xuất phát từ thực tiễn trên, để hoạt động giảng dạy giáo dục thể chất ở các trường đại học đạt chất lượng cao, cần xác định rõ mục đích, vai trò, tác dụng

của công tác giáo dục thể chất, thể thao trường học. Giáo dục thể chất không đơn thuần là một môn học mà cần tạo sự lan tỏa trong toàn xã hội, nhìn nhận giáo dục thể chất, thể thao trường học đóng vai trò quan trọng, là hoạt động vận động không thể thiếu trong đời sống hàng ngày của mỗi sinh viên.

2.2. Một số giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục thể chất ở các trường đại học hiện nay

Đối với giảng viên: : tăng cường, chuẩn hóa đội ngũ giảng viên thể dục đảm bảo đạt chuẩn theo quy định. Trong quá trình dạy giảng viên cần cung cấp những kiến thức mới, cách tiếp cận mới cho sinh viên, qua đó thực hiện nhiệm vụ giáo dục và phát triển thể chất cho sinh viên. Đối với sinh viên, giảng viên cần phải chủ động điều khiển, hướng dẫn để sinh viên tiếp thu kiến thức một cách chủ động cũng như nắm vững kiến thức một cách có hệ thống. Đồng thời, cần áp dụng triệt để và phù hợp những nguyên tắc giảng dạy thể dục thể thao như nguyên tắc tư tưởng, nguyên tắc toàn diện, nguyên tắc trực quan hệ thống nguyên tắc phù hợp với khả năng tiếp thu của sinh viên; chú trọng sử dụng có hiệu quả nguyên tắc củng cố và nâng cao. Giúp sinh viên thay đổi nhận thức, tích cực tập luyện thể dục thể thao hơn, hứng thú và say mê hơn với môn thể dục vì đã có điều kiện học đúng với khả năng cũng như lượng vận động phù hợp với bản thân.

Trong giai đoạn hiện nay, Bộ Giáo dục và Đào tạo cần tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng về chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ giảng viên thể dục trong các đơn vị trường đại học; tạo điều kiện cho giáo viên được nâng cao trình độ. Giảng viên nhận thức được trách nhiệm và thấy được tác động tích cực của việc đổi mới nội dung chương trình, nhằm đáp ứng với yêu cầu của giáo dục thể chất trong đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo. Trước những biến động của các yếu tố bên ngoài tác động đến tâm sinh lý của sinh viên thì cần thiết phải tìm hiểu tâm lý và sức khỏe; một yếu tố quan trọng giúp công việc giảng dạy đạt hiệu quả cao, đồng thời cũng tránh những tác dụng xấu có thể xảy ra. Giảng viên cần căn cứ vào tâm lý và sức khỏe của sinh viên để có phương pháp hữu hiệu khi giảng dạy bởi vì còn liên quan đến đặc điểm phát triển tổ chức cơ thể như sức nhanh, sức mạnh, sức bền, linh hoạt, khéo léo của học sinh để có những bài tập, lượng vận động phù hợp...

Đối với sinh viên: Sinh viên cần tự giác, nghiêm túc, tích cực trong học tập nói chung và đối với môn học Giáo dục thể chất nói riêng, rèn luyện cho mình thói quen tập luyện thể dục thể thao để rèn luyện

sức khỏe; có một tâm lý vui tươi sáng khoái và trí óc minh mẫn để tiếp thu tốt hơn các kiến thức trong học tập khi ở trường và ở nhà. Giáo dục động cơ học tập, nhu cầu học tập đúng đắn để khơi nguồn tính tự giác, tích cực học tập của sinh viên. Để nâng cao chất lượng đào tạo và tạo động lực học tập, rèn luyện giáo dục thể chất cho sinh viên cần tăng cường giáo dục sự nhận thức về ý nghĩa tác dụng của môn học Giáo dục thể chất bằng nhiều hình thức giáo dục như: thông qua giờ học chính khóa, các buổi sinh hoạt cuối tuần, các buổi sinh hoạt câu lạc bộ, các cuộc thảo luận và tìm hiểu về thể dục thể thao...; đặc biệt là tổ chức các cuộc thi tạo sự gắn kết giữa sinh viên và giữa sinh viên với giảng viên làm không khí tập luyện thể dục thể thao trong các giờ học sôi nổi và hiệu quả.

Đối với nhà trường và các cấp quản lý: Cần quán triệt tinh thần nhiệm vụ công tác giảng dạy giáo dục thể chất trong trường học xây dựng kế hoạch thể dục thể thao ngoại khóa nhằm hoàn thiện kỹ năng, kỹ xảo và phát triển thể chất cho sinh viên. Thường xuyên tổ chức các hoạt động học tập, sinh hoạt mang tính tập thể nhằm kích thích sự hăng hái thi đua, cạnh tranh lành mạnh. Các trường đại học cần tổ chức các giải thi đấu thể thao để sinh viên làm quen dần với không khí thi đấu, phù hợp với tâm lý và sức khỏe. Đặc biệt, để tạo điều kiện cho việc giảng dạy môn học, các đơn vị trường học cần xây dựng kế hoạch phát triển cơ sở vật chất, thiết bị phục vụ giáo dục thể chất và thể thao trường học; cải tạo và nâng cấp sân bãi, tận dụng tối đa điều kiện của nhà trường phục vụ giảng dạy và tập luyện. Đặc biệt, cần đảm bảo mua sắm trang thiết bị phục vụ cho giảng dạy và tập luyện đủ số lượng và đảm bảo về chất lượng.

3. Kết luận

Giáo dục thể chất trong hệ thống giáo dục nói chung và hệ thống các trường đại học nói riêng có ý nghĩa rất lớn đối với việc phát huy và bồi dưỡng nhân tố con người, tạo ra những con người phát triển toàn diện về Đức - Trí - Thể - Mỹ. Từ thực tiễn hoạt động giáo dục thể chất trong thời gian qua tuy đã đáp ứng được một số yêu cầu nhất định, song vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế; hiệu quả giáo dục thể chất cho sinh viên còn chưa cao, chưa phát huy hết tiềm năng giảng dạy của giảng viên cũng như sự học tập, rèn luyện của sinh viên. Chính vì vậy, nghiên cứu để nâng cao chất lượng hoạt động giảng dạy giáo dục thể chất nhằm góp phần nâng cao thể lực, giáo dục nhân cách, đạo đức, lối sống lành mạnh, làm phong phú đời sống

văn hoá và phát huy tinh thần dân tộc cho sinh viên Việt Nam.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2019), *Thông báo số 158/TB-BGDĐT*, ngày 04/3/2019, V/v: *Thông báo kết luận của Bộ trưởng Phùng Xuân Nhạ tại Hội nghị “Nâng cao chất lượng giáo dục thể chất và thể thao trường học”*, Hà Nội.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 10/2020/TT-BGDĐT ban hành Quy chế tổ chức và hoạt động của đại học vùng và các cơ sở giáo dục đại học thành viên*. Hà Nội.
3. Bộ Chính trị (2011), *Nghị quyết số 08-NQ/TW ngày 01/12/2011 “Về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, tạo bước phát triển mạnh mẽ về thể dục, thể thao đến năm 2020”*. Hà Nội.
4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2015), *Thông tư Số: 25/2015/TT-BGDĐT ngày 14/10/2015*. Hà Nội
5. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Công văn 3757/BGDĐT-GDTC ngày 31/08/2021*. Hà Nội
6. Đại học Bạc Liêu (2016), *Chương trình giảng dạy bộ môn GDTC ngày 16/5/2016*.
7. Nguyễn Đăng Chiêu (2009), *Thực trạng công tác GDTC của một số trường đại học tại TPHCM và các giải pháp*, đề tài khoa học cấp Bộ
8. Trần Văn Lam (2012), *“Thực trạng và giải pháp nâng cao công tác GDTC trường học theo hướng đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục Việt Nam”*, Hội nghị Khoa học quốc tế phát triển thể thao – tầm nhìn Olympic, NXB TĐTT, Hà Nội.
9. Lê Bửu, Nguyễn Thế Truyền (1986), *Kiểm tra năng lực thể chất và thể thao*, NXB TĐTT, thành phố Hồ Chí Minh.
10. Bộ GD&ĐT (2015), *Thông tư 25/TT-BGDĐT ngày 14/10/2015 quy định về chương trình môn học giáo dục thể chất thuộc các chương trình đào tạo trình độ đại học*.
11. Bộ GD&ĐT (2021), *Chỉ thị số 800/CT-BGDĐT ngày 24/8/2021 về thực hiện nhiệm vụ năm học 2021-2022 ứng phó với dịch Covid-19 tiếp tục thực hiện đổi mới, kiên trì mục tiêu chất lượng giáo dục và đào tạo*.
12. Chỉ thị 19/CT-TTg ngày 24/4/2020 của Thủ Tướng Chính phủ về tiếp tục thực hiện các biện pháp phòng, chống dịch Covid-19 trong tình hình mới.
13. Chỉ thị số 24/CT-TTg ngày 03/9/2021 về việc đẩy mạnh triển khai các nhiệm vụ, giải pháp tổ chức dạy học an toàn, bảo đảm chương trình và mục tiêu chất lượng giáo dục, đào tạo ứng phó với đại dịch Covid-19.